

Mál nr. 17/2021

M og

V v/ slysatryggingar ökumanns og eiganda bifreiðar.

Ágreiningur um hvort árekstri hafi verið valdið af stórkostlegu gáleysi sem skerði bótarétt.**Gögn.**

Málskot, móttakið 10.1.2021, ásamt fylgigögnum.

Bréf V, dags. 4.1.2021, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Síðdegis 31. júlí 2019 mun M hafa orðið fyrir meiðslum er hún ók bifreið sinni, A austur Vesturlandsveg í átt að hringtorgi á gatnamótum Blikastaðavegar og Úlfarsfellsvegar og lenti í árekstri við tvær bifreiðir. Í skýrslu lögreglu um slysið er haft eftir vitni, vinkonu M sem sat í hægri framsæti A við hlið M, að hún hafi verið að ræða við M er M hafi skyndilega dottið út eins og hún hafi verið að fá einhvers konar flog og hafi hún séð hvíta froðu koma úr munnviki hennar. Er hún sá að M hafi verið að beina A til vinstri hafi hún tekið í stýrið og beint bifreiðinni til hægri. Við það hafi M orðið mjög reið en svo hafi hún dottið alveg út og síðan hafi A verið ekið utan í tvær bifreiðir sem hafi verið ekið í sömu átt.

M var flutt á slysa- og bráðadeild Lanspítalans. Þar hafði lögregla tal af M. M kvaðst ekki muna neitt eftir atvikinu nema að hún hafi orðið reið þegar vinkona hennar tók í stýrið en síðan hafi hún alveg dottið út. M blés í áfengismæli og reyndist niðurstaða vera 0,00%. Lögreglumönnum fannst eins og M væri „lyfjuð“, hún hafi verið sljóg og áttavillt með samandregna augasteina. Hún hafi fengið kippi í andlitið sem hafi ýtt enn frekar undir grun þeirra um að mögulega væri hún undir áhrifum vímuefna eða lyfja. Aðspurð kvaðst M ekki hafa verið búin að taka inn nein lyf eða eiturlyf. Í þágu rannsóknar málsins voru tekin fjögur blóðsýni til rannsóknar.

Samkvæmt rannsóknnum sem framkvæmdar voru á slysa- og bráðadeild við komu M þangað reyndist í þvagprufum vera jákvæð svörun (pos.) fyrir amfetamíni, kókaíni og benzo. Samkvæmt matsgerð Rannsóknastofu í lyfja- og eiturefnafræði við Háskóla Íslands, dags. 3. september 2019, mældust í blóði M 255 ng/ml af amfetamíni. Segir í matsgerðinni að efnið sé í flokki ávana- og fíkniefna sem óheimil séu á íslensku yfirráðasvæði. Ökumaður teljist því hafa verið óhæfur til þess að stjórna ökutæki örugglega þegar blóðsýni var tekið, sbr. 2. mgr. 45. gr. a þágildandi umferðarlaga nr. 50/1987 með síðari breytingum.

Í kjölfar slyssins gekkst M undir rannsóknir á höfði og í sjúkraskrá þann 16. ágúst 2019 er skráð að daginn fyrir slysið hafi hún drukkið áfengi og hafa fengið sér nokkra sopa af bjór áður en hún keyrði. Þá kveðst hún taka amfetamínskyllt lyf vegna ADHD, en neiti kókaínneyslu. Í bréfi sérfræðilæknis til M sama dag kemur fram að M hafi farið í segulómun af höfði sem sýni hnút í heilahimnum (meningioma) í sjónberkinum. Líklegt sé að þessi hnútur sé stór hluti fyrir floginu og sjóntruflunum sem hún hafi lýst. Hún hafi einnig farið í heilarit sem ekki hafi sýnt flogabreytingar.

M hefur krafist bóta úr slysatryggingu ökumanns og eiganda A hjá V. V hefur hafnað bótaskyldu með vísan til þess að M hafi verið undir verulegum og miklum áhrifum fíkniefna við aksturinn og hafi því verið óhæf með öllu til að stjórna ökutækinu örugglega. Hún hafi sýnt stórkostlegt gáleysi við aksturinn umrætt sinn og því beri að fella niður bótarétt hennar.

Álit.

Vitni, vinkona M sem sat í framsæti við hlið M, lýsti tildrögum slyssins á þann veg að M hafi dottið út eins og hún væri að fá flog. Við læknisrannsókn eftir slysið greindist M með hnút í heilahimnum (meningioma) í sjónberkinum sem að álitum sérfræðilæknis hafi líklega að stórum hluta valdið flogakastinu. Ekki verður fram hjá því horft að flogakastið, sem að öllum líkindum orsakaðist að stærstum hluta af téðum hnút í heilahimnum, varð þess valdandi að M missti stjórn á A með þeim afleiðingum að A rakst á tvær aðrar bifreiðir.

Þá er enn fremur ljóst að nokkurt magn amfetamíns reyndist vera í blóði M. Samkvæmt 1. mgr. 45. gr. a umferðarlaga nr. 40/1987, sbr. 5. gr. laga nr. 66/2006 um breytingu á þeim, sem í gildi voru á slysdegi, mátti enginn stjórna eða reyna að stjórna vélknúnu ökutæki ef hann var undir áhrifum ávana- og fíkniefna sem bönnuð eru á íslensku yfirráðasvæði samkvæmt lögum um ávana- og fíkniefni og reglugerðum settum samkvæmt þeim. Mældist ávana- og fíkniefni skv. 1. mgr. í blóði eða þvagi ökumanns taldist hann vera undir áhrifum ávana- og fíkniefna og óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega, sbr. 2. mgr. sömu gr. Af þessu leiðir að M var að lögum óhæf til að stjórna A örugglega. Þá háttsemi M að stjórna A undir þessum kringumstæðum verður að virða til stórkostlegs gáleysis.

Þegar um slysatryggingu er að ræða má samkvæmt 1. mgr. 90. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga lækka eða fella niður ábyrgð vátryggingafélags ef vátryggður hefur valdið því af stórkostlegu gáleysi að vátryggingaratburður varð eða afleiðingar hans urðu meiri en ella hefðu orðið. Hið sama á við ef vátryggður hefur af stórkostlegu gáleysi valdið því að vátryggingaratburður varð með því að hlíta ekki varúðarreglum. Við úrlausn á þessum atriðum skal litið til sakar vátryggðs, hvernig vátryggingaratburður bar að, hvort vátryggður var undir áhrifum áfengis eða fíkniefna sem hann hafði sjálfviljugur neytt og atvika að öðru leyti.

Samkvæmt gögnum málsins verður ekki útilokað að það magn amfetamíns sem greindist í blóði M hafi átt einhvern þátt í því ásamt þeim hnút sem síðar greindist í heilahimnum í sjónberkinum að hún missti stjórn á A vegna flogakastsins. Engin gögn liggja á hinn bóginn fyrir um það hver þáttur amfetamínsins hafi nákvæmlega verið í því að M missti stjórn á A. Eins og málið liggur fyrir verður að telja að ekki sé sannað að hnúturinn í heilahimnunni hafi verið einasta orsök þess að slysið varð og amfetamín í líkama M kunni einnig að hafa verið meðverkandi orsök. Verður að telja að M hafi sönnunarbyrði um að svo hafi ekki verið. Þá sönnunarbyrði hefur M ekki axlað og verður að telja að slysið megi jafnframt rekja til þess að M var undir áhrifum amfetamíns sem verður, eins og fyrr segir, að virða henni til stórkostlegs gáleysis. Slysið varð síðdegis á fjölförnum vegi þegar vænta má talsverðrar umferðar. Að gögnum málsins virtum og aðstæðum öllum þykir rétt af þessum sökum að skerða rétt M til bóta að helmingi og eigi því að sama skapi rétt til bóta að helmingi úr slysatryggingu þeirri sem hér um ræðir.

Niðurstaða.

M á rétt á bótum að helmingi úr slysatryggingu ökumanns og eiganda bifreiðarinnar A hjá V.

Reykjavík, 2. mars 2021.

Bóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.